

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**

ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ

**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΩΝ
ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ ΥΠΑΤΗΣ ΩΣ "ΠΡΟΤΥΠΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Ν.4875/2021)"**

Στέλιος Αγγελίδης

Σύμβουλος Μελετών Οργαν. & Επιχ. Έρευνας
MSc Τουριστικών - Θερμαλιστικών Επιχειρήσεων

.....

Ζήσης Αγγελίδης Δρ. Υδρογεωλογίας ΑΠΘ
Σύμβουλος Παγκόσμιας Οργάν. Θερ/σμού (ΟΜTh)

«Λήθην τ' ὀπισθεν ὅς ἴθι ἐλεύσεται».

Επιγραφή Μαρμάρινης Πλάκας του 4ου π.Χ. στην είσοδο των Ιαματικών Λουτρών Υπάτης

Περιεχόμενα

	Σελίδα
- Αίτημα προς την Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού	3
- Προλεγόμενα	4
- Αντικείμενο της αίτησης και περιγραφή των κριτηρίων	5
- Μεθοδολογική προσέγγιση του αντικειμένου	6
1. Η προσέγγισή μας για την περιοχή	8
2. Τουρισμός Υγείας & Ευεξίας στην περιοχή των Ιαματικών Λουτρών Υπάτης	11
3. Αναφορά σε ιστορικά στοιχεία και χαρακτηριστικά της Ιαματικής Πηγής Υπάτης	16
4. Δυναμικότητα της θερμομεταλλικής υδροφορίας της Ιαματικής Πηγής “Αφροδίτη” Λουτρών Υπάτης	19
5. Βιώσιμη διαχείριση υδρομεταλλικού αποθέματος Υπάτης	24
6. “Γεωγραφικό Οικοσύστημα Υπάτης”: Πρότυπος τουριστικός προορισμός ολοκληρωμένης διαχείρισης-βιώσιμης ανάπτυξης	26
7. Καταγραφή και συγγραφή στοιχείων που αναφέρονται στο νόμο 4875/2021 αρθ. 3 § 1	28
7.1 Γεωγραφική τοποθέτηση περιοχής	28
7.2 Φυσικό γεωμορφολογικό περιβάλλον	29
7.3 Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού	31
7.4 Επάρκεια σε προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία & μειωμένη κινητικότητα σε τουριστικές υποδομές	33
7.5 Αρτιότητα οδικού δικτύου	34
7.6 Γειτνίαση με λιμένες και αεροδρόμια	35
7.7 Λόγος της συνολικής δυναμικότητας του προορισμού σε κλίνες προς το μόνιμο πληθυσμό στα γεωγραφικά όρια του προορισμού	36
7.8 Η μέση ετήσια πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων Του προορισμού	37
7.9 Εύρος τουριστικής περιόδου	37
8. Επιμύθιο - Συμπεράσματα	38

Αίτημα προς την Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού

Ο Δήμος Λαμιέων σε συνεργασία με την Ένωση Ξενοδόχων Υπάτης, στην προσπάθειά τους για “βιώσιμη ανάπτυξη” του τόπου και αφού αξιολόγησαν τα δεδομένα του νόμου 4875/23.12.2021 (Πρότυποι Τουριστικοί Προορισμοί Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού) καταθέτει αίτηση χαρακτηρισμού σύμφωνα με το άρθ. 3, στη διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Τουρισμού.

Με το χαρακτηρισμό αυτό, πρόθεσή μας είναι η περιοχή “Ιαματικά Λουτρά Υπάτης – Υπάτη” να αναδείξει τα μοναδικά συγκριτικά της “φυσικά – πολιτισμικά” πλεονεκτήματα και να κατακτήσει δικαιωματικά τη θέση που της ανήκει στον Ευρωπαϊκό Τουρισμό - Θερμαλισμό.

Δήμος, επαγγελματίες και πολίτες με υπευθυνότητα στοχεύουμε στην οικονομική - κοινωνική βιωσιμότητα με σεβασμό στην περιβαλλοντική προστασία.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση του οικοσυστήματος “Λουτρά Υπάτης – Υπάτη – Οίτη” θα θέσει μεθοδικά σε κίνηση την ολιστική μορφή τοπικής οικονομίας που σήμερα ασκείται με κόπο και ελλειμματικά στην περιοχή.

Τα τελευταία 100 χρόνια η λειτουργία του ιαματικού λουτροτόπου στάθηκε παράδειγμα επιστημονικής και οργανωτικής θερμαλιστικής προσέγγισης. Ωστόσο, εδώ και 20 περίπου χρόνια αργά αλλά σταθερά έχασε και χάνει κάθε διάσταση της βιώσιμης εικόνας που τη διέκρινε.

Προσδοκούμε να αλλάξει το συνολικό διαχειριστικό καθεστώς των φυσικών & πολιτισμικών πόρων της περιοχής σε κατευθύνσεις γόνιμες με ευέλικτες διαδικασίες που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Συγκεκριμένα λοιπόν, η παρούσα “πρόταση” αφορά την επεξεργασία - αξιολόγηση - παρουσίαση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής “Ιαματικός Λουτροτόπος Υπάτη” με προσανατολισμό στη βιώσιμη - αειφόρο ανάπτυξη κάθε ήπιας μορφής τουρισμού που ασκείται στην περιοχή στο πλαίσιο του νόμου 4875/2021.

Εκφράζουμε την ευχή και έχουμε τη βούληση και δυναμική οι τοπικοί φυσικοί – πολιτισμικοί μας πόροι, να αξιοποιηθούν με όρους βιωσιμότητας και να στοχεύουν απρόσκοπτα στη φροντίδα της υγείας των συνανθρώπων μας, τη φροντίδα του περιβάλλοντος, την οικονομική ανάπτυξη του τόπου και της χώρας μας.

Με εκτίμηση,
Ευθύμιος Καραϊσκος
Δήμαρχος Λαμιέων

Προλεγόμενα

Ο ιαματικός λουτρότοπος “Υπάτη” λειτουργεί 2500 χρόνια προσφέροντας από την αρχαιότητα στους επισκέπτες, τα θεϊκά δώρα της υγείας, ευεξίας, ομορφιάς και σθένους.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε, που αφιερώθηκε στη θεά της ομορφιάς Αφροδίτη αφού η φυσικο - χημική σύσταση του νερού είχε ιδιαίτερες ευεργετικές επιδράσεις στις δερματικές παθήσεις και στην αισθητική προσώπου και σώματος.

Ένας τόπος ιδιαίτερα προικισμένος απ’ τη φύση και τους ζωντανούς μηχανισμούς της.

Τη θεραπευτική δράση του ιαματικού νερού, έρχεται να συμπληρώσει το εξαιρετικά υγιεινό κλίμα της περιοχής, στο οποίο η υδροθεραπεία συναντά την κλιματοθεραπεία. Μία σύζευξη της φύσης, δώρο, στη φροντίδα της ανθρώπινης υγείας.

Σημαντικό προνόμιο αποτελεί η γεωγραφική θέση των Λουτρών Υπάτης. Κατάφυτες πλαγιές, βαθιές χαράδρες και φαράγκια συνθέτουν το εναλλασσόμενο τοπίο της Οίτης. Ενός βουνού με πλούσια και ιδιαίτερη χλωρίδα και πανίδα. Εθνικός δρυμός με σημαδεμένα μονοπάτια, πλούσια ιστορία και μοναδική μυθολογία. Εδώ οι φαρμακίδες με την τέχνη τους, παρασκευάζουν από τα αρωματικά βότανα, υλικό γιατρειάς ψυχικών ασθενειών και ερωτικών ζητημάτων.

Κρυμμένη στα δάση και η Ι. Μ. Αγάθωνος. Μοναστήρι της φύσης και του Θεού κατά τον ηγούμενο. Ένας τόπος κατάνυξης και γαλήνης. Μια ανοιχτή θερμή αγκαλιά για όλους.

Νέα και υπερνόβια πλατάνια διαμορφώνουν ένα απaráμιλλης ομορφιάς πλατανόδασος με εύκολη πρόσβαση.

Τόπος με αρχαία και αδιάκοπη ιστορία. Περιοχή ζωντανών μηχανισμών της φύσης. Τόπος μνημείο για την Ελευθερία και τον πολιτισμό.

Διαθέτει βυζαντινό μουσείο, μεσαιωνικό κάστρο μα πάνω απ’ όλα ιστορικός γεωγραφικός τόπος που μαρτυρά την Ελληνική επανάσταση με τους γενναίους οπλαρχηγούς της Ρούμελης.

Ευλογημένος τόπος. Παράγονται γνήσια τοπικά αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα από τη γη.

Η πρόταση, λοιπόν, για “Πρότυπο Τουριστικό Προορισμό Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού” μας βρίσκει ανεπιφύλακτα θερμούς υποστηρικτές. Και αυτό καθώς:

Η ολοκληρωμένη διαχείριση του εν λόγω προορισμού - περιοχής, συνδέεται με τη διαχείριση της προσωπικής υγείας κάθε ανθρώπου που επιθυμεί σε τούτο τον όμορφο τόπο να καλλιεργήσει δεξιότητες, στάσεις και συμπεριφορές που αφορούν την προσωπική, σωματική, ψυχική και πνευματική του υγεία.

Ευχόμαστε ολόψυχα κάθε καλό.

Η ομάδα σύνταξης της πρότασης.

Αντικείμενο της αίτησης και περιγραφή των κριτηρίων

Η αίτηση που υποβάλλεται στο υπουργείο Τουρισμού έχει ως αντικείμενο τη δημιουργία **“Πρότυπου Τουριστικού Προορισμού Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού”**.

Το αίτημα εκφράστηκε στην ημερίδα που πραγματοποίησε η Ένωση Ξενοδόχων Υπάτης στις 19 Ιουλίου 2022 κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν:

- α) Ο ιαματικός τοπικός πολιτισμός και τα χαρακτηριστικά του μεταλλικού - ιαματικού νερού
- β) Οι νομοθετικές διαστάσεις του 4875/2021 και
- γ) Τα φυσικά και πολιτισμικά στοιχεία - αποθέματα που διαθέτει η περιοχή της Υπάτης.

Βουλευτές, ο Δήμαρχος Λαμιέων και ο πρόεδρος ξενοδόχων Λουτρών Υπάτης στην ημερίδα 19/7/2022 με θέμα τη “βιώσιμη ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού Υπάτης”.

Για τα δεδομένα του νόμου και της περιοχής, σε ότι αφορά το συγκεκριμένο αντικείμενο του “Τουριστικού Προορισμού” υπήρξε και δεύτερη συνάντηση με τα μέλη της Ένωσης Ξενοδόχων Λουτρών Υπάτης.

Επίσης, στο πλαίσιο της ημερίδας, διαμορφώθηκε 10/μελής ομάδα επιστημόνων και πολιτών λουτρών Υπάτης.

Η ομάδα πραγματοποίησε δύο συναντήσεις. Αρχικά, ενημερώθηκε αναλυτικά για το αντικείμενο και στη συνέχεια προγραμματίσε ενέργειες και δράσεις σύνταξης της πρότασης.

Η κάθε ενέργεια έγινε σε πλήρη συνεργασία και συνεννόηση με το Δήμαρχο Λαμιέων Κο. Ε. Καραϊσκό και τον Πρόεδρο του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Φθιώτιδας Κο. Κυρίτη, τους οποίους ευχαριστούμε αμφότερους.

Μεθοδολογική προσέγγιση του αντικειμένου

Α΄ Μέρος

Η προσέγγιση του αντικειμένου είναι εργασία πολύπλοκη και διεπιστημονική. Στα κριτήρια με βάση τα οποία αξιολογείται μια περιοχή προσθέσαμε και τη “γεωγραφική τοποθέτηση”. Προς τούτο, για τη συνολική εικόνα του “οικοσυστήματος υγείας Υπάτης” ακολουθήσαμε την εξής διαδικασία:

Συγκροτήσαμε εθελοντική διεπιστημονική ομάδα αποτελούμενη από: Χ. Χονδρολή, Θ. Σκούρα, Μ. Τζανή, Α. Κρόμβη, Στ. Αγγελίδη, Β. Ματσούκα, Ζ. Αγγελίδη, Θ. Αντωνίου, Ι. Αλεξάκη για τη συλλογή στοιχείων και μαρτυριών για την περιοχή.

Την επιμέλεια και συγγραφή της εργασίας είχαν οι Ζ. Αγγελίδης και Σ. Αγγελίδης.

Το συντονισμό της ομάδας καθώς και την επικοινωνία - συνεργασία με το Δήμαρχο Λαμιέων, το Επιμελητήριο Φθιώτιδας καθώς και άλλους φορείς είχαν οι Ζ. Αγγελίδης, Σ. Αγγελίδης, ο Β. Ματσούκας και η Ι. Αλεξάκη.

Η επιστημονική ομάδα ενημερώθηκε από τον κο. Αγγελίδη για το περιεχόμενο του νέου νομοθετικού πλαισίου για τον τουρισμό και στη συνέχεια συζήτησε για τα κριτήρια - συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η περιοχή.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε:

- Ενημέρωση και συζήτηση με τα μέλη της ένωσης Ξενοδόχων Υπάτης για το αντικείμενο, στις 20 Ιουλίου 2021,
- Ενημέρωση του Δημάρχου Κου Ε. Καραϊσκού στις 18 Ιουλίου 2021 για το νομοθετικό πλαίσιο καθώς και για τον τρόπο εξασφάλισης ποσότητας ιαματικού νερού από την ένωση Ξενοδόχων. Να τονίσουμε εδώ ότι εκφράστηκε από τον Δήμαρχο κο Ε. Καραϊσκο ανεπιφύλακτα η απρόσκοπτη συνεργασία για το καλό του τόπου και τη βιώσιμη ανάπτυξη του θερμαλισμού - τουρισμού
- Συλλογή βιβλιογραφικών στοιχείων και μαρτυριών.

Β΄ Μέρος

1. Καταγραφή και συγγραφή στοιχείων που αναφέρονται στο νόμο 4875/2021 αρθ. 3 § 1,
2. Αξιολόγηση και σύνθεση στοιχείων από τριμελή επιτροπή,
3. Συγγραφή πρότασης και αίτηση χαρακτηρισμού από το Δήμαρχο Κο. Ε. Καραϊσκο σε συνεργασία με την Ένωση Ξενοδόχων Υπάτης.

Γ' Μέρος

Ημερίδα – Παρουσίαση της πρότασης στον κόσμο της Υπάτης την Κυριακή 6 Νοεμβρίου στο χώρο του Σχολείου Λουτρών Υπάτης.

Κριτήρια χαρακτηρισμού

Για την απόφαση χαρακτηρισμού μιας περιοχής ως “Πρότυπο Τουριστικό Προορισμό Ολοκληρωμένης Διαχείρισης”, τα κριτήρια αναφέρονται στο νόμο 4875/2021 και συγκεκριμένα στο άρθρο 3 παρ. 1.

στην ενίσχυση της τουριστικής εικόνας της χώρας και χρήζουν ιδιαίτερης διαχείρισης. Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως Πρότυπου Τουριστικού Προορισμού Ολοκληρωμένης Διαχείρισης βασίζεται, ιδίως, σε κριτήρια, όπως τα ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, το φυσικό και γεωμορφολογικό περιβάλλον, η δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, ο βαθμός επάρκειας και το επίπεδο προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα σε τουριστικές υποδομές, η αρτιότητα του οδικού δικτύου, η γειτνίαση με λιμένες και αεροδρόμια, ο λόγος της συνολικής δυναμικότητας του προορισμού σε κλίνες προς τον μόνιμο πληθυσμό στα γεωγραφικά όρια του προορισμού, η μέση ετήσια πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων του προορισμού, καθώς και το εύρος της τουριστικής περιόδου.

2. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως Πρότυπου Τουριστικού Προορισμού Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, ο/οι οικείος/οι Οργανισμός/οί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) καταθέτει/ουν αίτηση χαρακτηρισμού στη Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Τουρι-

Το παραπάνω κείμενο του νόμου θέτει υπόψη μας τα εξής κριτήρια.

1. Φυσικό - γεωμορφολογικό περιβάλλον
2. Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού
3. Επάρκεια σε προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία & μειωμένη κινητικότητα σε τουριστικές υποδομές

4. **Αρτιότητα οδικού δικτύου**
5. **Γειτνίαση με λιμένες και αεροδρόμια**
6. **Λόγος της συνολικής δυναμικότητας του προορισμού σε κλίνες προς τον μόνιμο πληθυσμό στα γεωγραφικά όρια του προορισμού**
7. **Η μέση ετήσια πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων του προορισμού**
8. **Εύρος τουριστικής περιόδου**

Τα παραπάνω κριτήρια που αναφέρονται στο νομοθετικό πλαίσιο θα τα περιγράψουμε για την περιοχή - οικοσύστημα Υπάτης ως υποψήφιας περιοχής “Πρότυπου Τουριστικού Προορισμού Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού”.

Θα προσθέσουμε ακόμη, “Γεωγραφική τοποθέτηση υποψήφιας περιοχής” και την οριοθέτησή της ως ανοικτό “κοινωνικό - ιστορικό οικοσύστημα αγωγής υγείας και ευεξίας”.

Τέλος, στην παρούσα εργασία διευκρινίζουμε ότι, ως πυρήνα “περιοχή”, θεωρούμε το “θερμαλιστικό οικοσύστημα Λουτρών Υπάτης” (χάρτης 1&2).

1. Η προσέγγισή μας για την περιοχή

Διευκρινίζουμε ότι στην ευρύτερη περιοχή των ιαματικών λουτρών Υπάτης ασκούνται ήπιες μορφές τουρισμού λόγο των φυσικών και πολιτισμικών προσόντων της περιοχής.

Τις μορφές αυτές που παρατηρούμε και σήμερα, θα μπορούσαμε να τις ταξινομήσουμε σε δύο κατηγορίες: α) Στις παγιωμένες ιστορικά και κατά παράδοση μορφές π.χ. τουρισμός υγείας (ιαματικός), φυσιολατρικός, διατροφής και β) Στις νέες μορφές που έρχονται τα τελευταία χρόνια συνέπεια των κοινωνικών συνθηκών ζωής (θρησκευτικός, συνεδριακός).

Έτσι, διακρίνουμε σήμερα στην περιοχή να ασκούνται έστω με ελλείψεις και προβλήματα οι εξής μορφές:

- A. Τουρισμός υγείας και ευεξίας, 2500 χρόνια.
- B. Φυσιολατρικός – οικολογικός τουρισμός
- Γ. Θρησκευτικός τουρισμός

Δ Συνεδριακός τουρισμός

Ε. Διατροφή

Τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας του γαλήνιου, εναλλασσόμενου και υγιεινού περιβάλλοντος στην περιοχή καθώς και των αυθεντικών τοπικών γεωργικών, κτηνοτροφικών προϊόντων προσέρχονται κατά καιρούς, οργανωμένες αθλητικές ομάδες και επισκέπτες για καλή φυσική και συναισθηματική κατάσταση.

Στην εργασία μας, για καλύτερη και μεθοδικότερη προσέγγιση της “περιοχής” χαρακτηρισμού τη χωρίσαμε στα εξής δύο περιβάλλοντα:

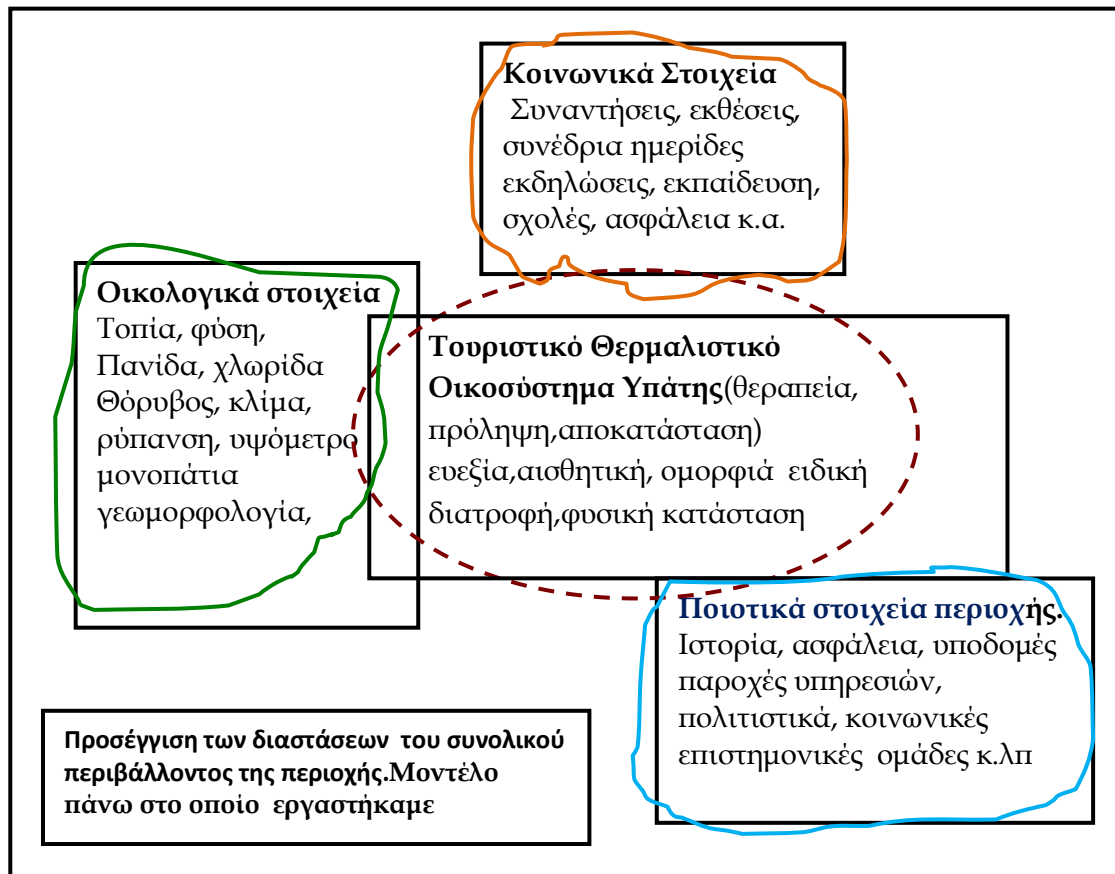
α) Εσωτερικό περιβάλλον: Συγκροτείται από κάθε ανθρώπινη δημιουργία που έχει σχέση με την αγωγή υγείας, τη διαμονή, τη διατροφή και την ψυχαγωγία. Αυτό αναφέρεται ως θερμαλιστικό οικοσύστημα και

β) Εξωτερικό περιβάλλον: Είναι η ευρύτερη περιοχή στην οποία αναπτύσσονται ενέργειες και δράσεις που έχουν σχέση με ήπιες μορφές τουρισμού.

Συγκεκριμένα:

Το πρώτο “θερμαλιστικό οικοσύστημα” που χαρακτηρίζουμε ως **εσωτερικό περιβάλλον** του οικοσυστήματος, περιλαμβάνει κάθε μορφή ιαματικής υδροθεραπείας ή θερμαλιστικών θεραπειών καθώς και κάθε υλικού και μη υλικού αγαθού που δημιουργήθηκε από τον άνθρωπο στην περιοχή για να φροντίσει την υγεία του.

Το ιαματικό απόθεμα ως φυσικός πόρος και ως πολιτισμικός που δημιουργήθηκε στο βέλος της ιστορίας αποτελεί και τον ιαματικό τοπικό πολιτισμό “Ιαματικά Λουτρά Υπάτης”.

Το δεύτερο ``εξωτερικό περιβάλλον`` αφορά την ευρύτερη περιοχή στην οποία ασκούνται ενέργειες και δράσεις σημαντικών ήπιων μορφών τουρισμού που είναι αποτέλεσμα των μηχανισμών της φύσης καθώς και συγκεκριμένων ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Οι μηχανισμοί της φύσης και τα πολιτισμικά δεδομένα που δημιουργούν τις προϋποθέσεις κίνησης για ήπιες μορφές τουρισμού είναι:

- Μονή Αγάθωνα, Αγ. Κυριακή, Ναός Σπήλαιο Αγ. Ιερουσαλήμ
- Μουσείο φυσικής ιστορίας
- Βυζαντινό Μουσείο, Βυζαντινό κάστρο
- Μνημείο ολοκαυτώματος
- Αστεροσχολείο
- ``20 Κρήνες``
- Πλατανόδασος
- Ορεινός όγκος Οίτης, Οροπέδιο περιβόλια, Καταρράκτες κλπ.
- Παλιός Μήλος Ματσούκα
- Εργαστήριο παρασκευής παραδοσιακών γιαουρτιών
- Ιστορικοί τόποι

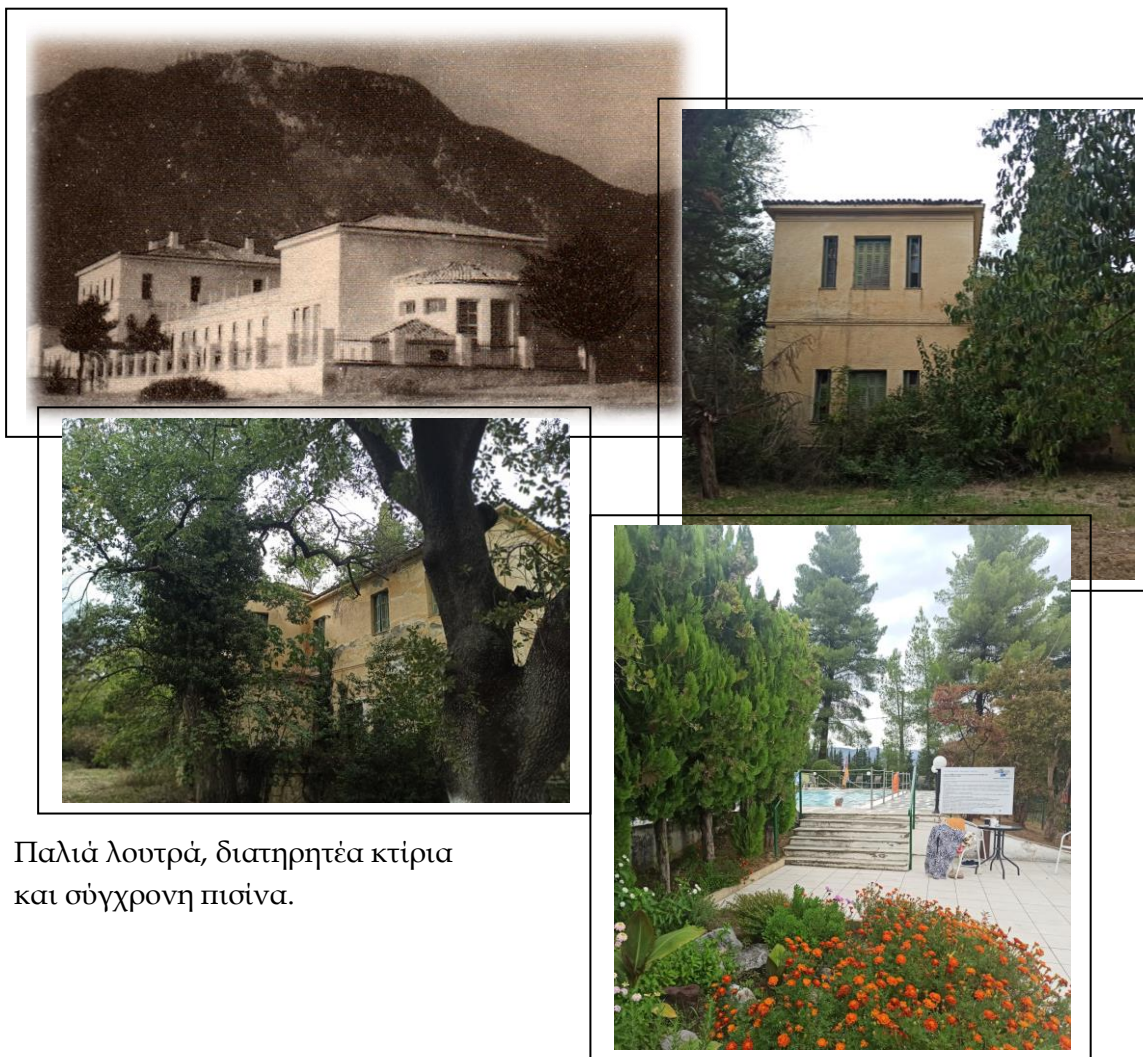
Τα δύο περιβάλλοντα οφείλουν στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης να κρατούν σε ισορροπία το τρίπτυχο υγεία – οικονομία – περιβάλλον

2. Τουρισμός Υγείας & Ευεξίας στην περιοχή των ιαματικών Λουτρών Υπάτης

Ο λουτρότοπος “Υπάτη” και τα ιαματικά της νερά στάθηκαν αδιάκοπα 25 αιώνες φίλοι στην φροντίδα της ανθρώπινης υγείας. Η επιγραφή «Λήθην τ' όπισθεν ος ιθι ελεύσεται» μαρτυρά την αρχαία Ελληνική φιλοσοφία στη διαχείριση της ανθρώπινης υγείας.

Τα αξιολογα θεραπευτικά της αποτελέσματα τεκμηριώθηκαν από επιστημονικές έρευνες και μελέτες και δικαιώθηκαν διαχρονικά από τη μεγάλη προσέλευση των επισκεπτών.

Παλιά λουτρά, διατηρητέα κτίρια
και σύγχρονη πσιόνα.

Η πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση που ορίζεται σήμερα, από το περιεχόμενο του νόμου για την υγεία στις χώρες της Ε.Ε., βρίσκει πλήρη εφαρμογή στο θερμαλιστικό, ιστορικό και υγιές περιβάλλον της Υπάτης.

“Ο Θερμαλισμός της περιοχής των Λουτρών Υπάτης είναι αναγκαίο να βρει τη θέση που δικαιωματικά του ανήκει στην Ευρωπαϊκή θερμαλιστική - τουριστική πραγματικότητα”.

Αυτή ήταν η βασική αρχή που εκφράστηκε από τον πρόεδρο των ξενοδόχων κο. Ματσούκα σε ημερίδα για τον ιαματικό τουρισμό που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2022 στην Αθήνα. Πάνω σε αυτή την φιλοσοφία ως ομάδα θέσαμε σε κίνηση κάθε μας προσπάθεια.

Για να γίνει θερμαλιστικός - τουριστικός προορισμός, γνωρίζουμε καλά ότι, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν πολλαπλές εγκαταστάσεις ικανές να σχηματίζουν την ολότητα “θερμαλιστική - τουριστική βιομηχανία spa”.

Αυτό βέβαια για να πραγματοποιηθεί, σημαίνει αρχικά να αποκτήσουμε “δημιουργική θερμαλιστική - τουριστική σκέψη”, να καλλιεργήσουμε γνώσεις και ιδέες, να καθορίσουμε και να αναδείξουμε όλα τα πεδία των θερμαλιστικών εφαρμογών καθώς και όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων που έχουν πραγματική σημασία για την περιοχή και το αντικείμενο.

Είναι απαραίτητο μεθοδικά να δομήσουμε και να ιεραρχήσουμε τα βήματα που θα ακολουθήσουμε αξιοποιώντας τα “καλά παραδείγματα” και να αποφύγουμε αστοχίες του παρελθόντος.

Να σκοπεύσουμε με καθαρό μάτι στις υφιστάμενες θερμαλιστικές δομές και υποδομές των κρατών μελών της Ε.Ε. αλλά και παγκόσμια.

Το αντικείμενό μας λοιπόν, είναι η “θερμαλιστική - τουριστική βιομηχανία spa” της περιοχής των λουτρών Υπάτης.

Με άλλα λόγια, προσεγγίζουμε σε ένα προικισμένο τόπο, ένα ευρύ πεδίο εφαρμογών που συνδέονται με την οικονομία, την υγεία και τον πολιτισμό.

Οι παθολόγοι - υδρολόγοι γιατροί Ν. Λεούσης και Ε. Ζουρόπουλος που υπηρέτησαν τη διαδικασία “αγωγή υγείας λ. Υπάτης” και μελέτησαν τα στατιστικά στοιχεία και τα αποτελέσματα της υδροθεραπείας γράφουν:“.... η Υπάτη έχει μεγάλη φήμη δια αξιόλογα θεραπευτικά αποτελέσματά ..... δια την μεγαλύτερη αξιοποίηση της αξιόλογου ταύτης πηγής και δια να ανταποκριθούμε πληρέστερα προς τον επιδιωκόμενο θεραπευτικό σκοπό”....κλπ.

Με όρους της θερμαλιστικής πραγματικότητας σε ενεστώτα χρόνο, ο “θερμαλισμός της Υπάτης” ως φυσικός/πολιτισμικός πόρος οφείλει να αξιοποιηθεί με όρους βιωσιμότητας και να στοχεύει στη φροντίδα της υγείας των ανθρώπων, τη φροντίδα του περιβάλλοντος και την οικονομική ανάπτυξη.

Σήμερα, έχοντας υπόψη τους κανόνες και τις αρχές που προτάθηκαν από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (strategiadell’ OMS 2002-2005 per la medicina tradizionale), (WHO (ΠΟΥ) traditional medicin Strategy 2014-2020, Γενεύη 2013) και υιοθετήθηκαν από της παγκόσμιες ενώσεις FEMTEC, ISMH, FoRST, OMT)στο πλαίσιο της παγκόσμιας θερμαλιστικής πραγματικότητας, μετά και πρόγραμμα “hydroglobe 2014”ορίζουμεγενικά στην εργασία μας ως:

“θερμαλιστικό - τουριστικό οικοσύστημα περιοχής λουτρών Υπάτης”

«Το ευρύ πεδίο των θεραπευτικών & προληπτικών για την υγεία εφαρμογών, περιοχή, μοναδικών ιστορικών πολιτισμικών, οικολογικών δεδομένων, στην οποία πραγματοποιούνται ήπιες & βιώσιμες τουριστικές ενέργειες & δράσεις και οικοσύστημα που διαθέτει σπάνια θερμά μεταλλικά νερά, ευεργετικά για την υγεία περιβαλλοντικά-κλιματολογικά ιστορικά, πολιτισμικά χαρακτηριστικά, εγκαταστάσεις στέγασης, διατροφής, ψυχαγωγίας και αναγνωρισμένο από την πολιτεία ιαματικό φυσικό πόρο “Ιαματική Πηγή Αφροδίτης” καθώς και Μονάδα Ιαματικής Θεραπείας (ΜΙΘ)».

Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι:

1. Το υδροθεραπευτήριο Υπάτης είναι από τις ελάχιστες (3-4) μονάδες ΜΙΘ στη χώρα μας, που ανταποκρίνονται με τον δέοντα σεβασμό στους επισκέπτες αφού εφαρμόζει τους κανόνες και τις αρχές που υπαγορεύει η τέχνη της ιαματικής υδροθεραπείας.

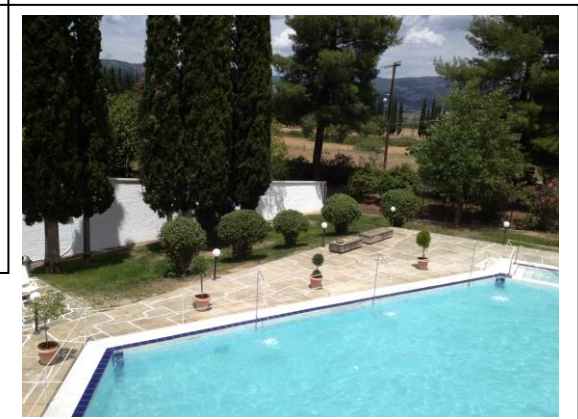
2. Το θερμαλιστικό περιβάλλον των ιαματικών λουτρών είναι το μοναδικό στη χώρα μας που ανταποκρίνεται στους κανόνες της “βιώσιμης αγωγής υγείας” καθώς διαθέτει επαρκές “πάρκο κούρας” ικανό και απαραίτητο χαρακτηριστικό που αφορά στην ποιοτική διάσταση των θεραπευτικών - προληπτικών διαδικασιών.

3. Τα ξενοδοχεία και οι άλλες εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών τοποθετούνται σε ευρύχωρη πολεοδομική - οικιστική δομή που ανταποκρίνεται πλήρως στους κανόνες ιαματικού τουρισμού.

4. Οι πολίτες επιχειρηματίες έχουν εμπειρία στο αντικείμενο και καταβάλουν προσπάθειες για την πρόοδο του τόπου τους.

Εγκαταστάσεις μονάδας ΜΙΘ & πάρκο αναψυχής ιαματικών λουτρών

3. Αναφορά σε ιστορικά στοιχεία και χαρακτηριστικά της Ιαματικής Πηγής Υπάτης

Γνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο της παροχής του ιαματικού φυσικού πόρου στη βιώσιμη ανάπτυξη, επισκεφθήκαμε όλα τα σημεία των υδροπηγών και γεωτρήσεων του θερμαλιστικού περιβάλλοντος των λουτρών. Συζητήσαμε διεξοδικά και καταγράψαμε μαρτυρίες κάθε δραστηριότητας που είχε σχέση με εμφανίσεις θερμού υδάτινου δυναμικού στην ευρύτερη περιοχή.

Από την εμπειρία και τη σχέση μας με τα Λουτρά Υπάτης, γνωρίζουμε τις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν για την μελέτη του μικροκλίματος των λουτρών, τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του μεταλλικού-ιαματικού νερού, τις θεραπευτικές ιδιότητες του νερού, τα στατιστικά στοιχεία κ.α.

Ωστόσο στην πρόσφατη αναγνώριση (2015), η καταγραφή της παροχής ($18\text{m}^3/\text{h}$) μας προξένησε εντύπωση. Συντάξαμε προς τούτο έκθεση και την καταθέσαμε στο υπουργείο Τουρισμού τονίζοντας την πραγματική παροχή.

Για την τεκμηρίωση των ποσοτικών χαρακτηριστικών της υδροπηγής πήραμε υπόψη μας:

1. ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΠΗΓΗ ΥΠΑΤΗΣ: ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΗ, ΥΔΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ, ΓΕΩΧΗΜΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ ΠΗΓΗΣΠ. Μαρίνου, Ι. Φραγκόπουλου. Συνεργ. Γ. Κ. Στουρνάρα: Αθήνα, 1973
2. Γενικά προβλήματα των ιαματικών πηγών & ενδεικνυόμενα μέτρα δια την οργάνωσιν αυτών. ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΥΠΑΤΗΣ Αθήνα, 1968
3. Ν. Γ. ΛΕΟΥΣΗ. ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΥΠΑΤΗΣ ΑΘΗΝΑΙ, 1971
4. Περτέση Μ. Φυσικοχημική ανάλυσις ιαματικού ύδατος Υπάτης Αθήναι, 1937
5. Ζ. Αγγελίδης: Μετρήσεις φυσικο/χημικών χαρακτηριστικών Θ/Μ φυσικών εμφανίσεων Θερμαλιστικού πεδίου Υπάτης. Θεσ/νίκη, 1985
6. ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 50 - 15/01/2015. Αναγνώριση του φυσικού πόρου «Νερό Υπάτης» ως ιαματικού.
7. Αθανάσιος Δ. Γκίκας, 2001: ΛΟΥΤΡΑ ΥΠΑΤΗΣ Ιστορία και στοργικές μνήμες
8. ΦΕΚ αρ. φύλλου 2898/5 Ιουλίου 2019 (καθορισμός κριτηρίων και τρόπου διανομής των ιαματικών φυσικών πόρων σε περισσότερες εγκαταστάσεις).

Με την ονομασία της πρόσφατης αναγνώρισης **φυσικός πόρος «νερό Υπάτης»**, είναι λογικό να προσδιορίζουμε το νερό, που σε ευρεία κλίμακα χρησιμοποιούν οι κάτοικοι στην ύδρευση, γεωργία κλπ.

Οι γεωγραφικές συντεταγμένες ορίζουν το σημείο φυσικής ανάβλυσης.

Όμως, δεν προσδιορίζουν, ούτε αναδεικνύουν/προβάλλουν ένα πολύτιμο φυσικό - πολιτισμικό γεωπόρο, που διαχρονικά έχει καθοριστική σημασία στον ιαματικό τουρισμό-θερμαλισμό.

Εμείς, για την “ονοματολογία”, προτείνουμε και εφεξής θα αναφερόμαστε στην «**Ιαματική πηγή Αφροδίτης Λουτρών Υπάτης**». Και τούτο καθώς:

Η αρχαιότητα της πηγής σημειώνεται από τον Στράβωνα (427πΧ.), από γράμματα επί τοιχωμάτων της πηγής (4^{ου} αι. πΧ.) και άλλες αναφορές, που φανερώνουν ότι η πηγή ήταν αφιερωμένη στη θεά του έρωτα και της καλλονής (ομορφιάς) Αφροδίτη.

Η επιγραφή “*Λήθην τ’όπισθεν ὅς ἴθι ἐλεύσετα*” αποτελεί και σήμερα βασική κατευθυντήρια αρχή στην αγωγή υγείας: (World hydrothermal thermalism in the 3rd 2016 LT.millennium).

Το μεταλλικό νερό της πηγής ανακηρύχθηκε Τουριστικής σημασίας με χαρακτηρισμό (1951): «Υδροθειοχλωρίο/νατρίουχος και των αλκαλικών γαιών Οξυπηγή».

Σημειώνονται επίσης, οι κύριες Θεραπευτικές ενδείξεις.

Το 1966 ακόμα, ο ΕΟΤ μας δίνει πλήρη εικόνα του φυσικο/χημικού χαρακτήρα του νερού των μεθόδων υδροθεραπείας και θεραπευτικών ενδείξεων.

Πολλές είναι οι επιστημονικές αναφορές για το νερό της ιαματικής πηγής. Ξεχωρίζουμε αυτές που αναφέρονται στα «ενδεικνύόμενα μέτρα για την οργάνωση» (1968) του Περέτση (1935-1951), του ΕΟΤ (1966), του Ν. Λεούση (1971) και βέβαια την πλήρη υδρογεωλογική μελέτη του Π. Μαρίνου κ.α. (1972).

(ΦΕΚ50/2015) Αναγνώριση του φυσικού πόρου «Νερό Υπάτης» ως ιαματικού.

Αναγνώριση Φυσικού Πόρου ως Ιαματικού

Αναγνωρίζεται ως ιαματικός ο φυσικός πόρος «Νερό Υπάτης» που βρίσκεται στην Υπάτη του Δήμου Λαμιέων, με συντεταγμένες σημείου εμφάνισης σύμφωνα με το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987: X 350394, Y 4306527, Z 75,20.

Άρθρο 2

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου

1. Ο φυσικός πόρος «Νερό Υπάτης» έχει θερμοκρασία 33,2°C, ηλεκτρική αγωγιμότητα 14515 $\mu\text{S}/\text{cm}$ (μ.ό.), ενεργό οξύτητα (pH) 6,7 (μ.ό.), ραδόνιο (Rn) 0,61 Bq/l (μ.ό.), ράδιο (Ra) 0,19 Bq/l (μ.ό.), ουράνιο <5 $\mu\text{g}/\text{l}$ και χημικά στοιχεία χλώριο (Cl^-), HCO_3^- , Na^+ , Ca^{++} (ασβέστιο), K^+ (κάλιο), Sr^{++} , SiO_2 , Br (βρώμιο), B (βόριο), Li και αέρια CO_2 , H_2S . Η παροχή είναι 18m³/h. Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως: υπόθερμο, μεταλλικό, μετρίως θειούχο, ισχυρό ανθρακούχο, χλωρονατριούχο, ασβεστούχο, καλιούχο, στροντιούχο, βοριούχο, βρωμιούχο, λιθιούχο υπερτονικό ιαματικό νερό.

2. Ενδείκνυται για λουτροθεραπεία: νοσήματα μυοσκελετικού, νευρικού, κυκλοφορικού συστήματος, δερματοπάθειες και γυναικολογικές παθήσεις.

Αντενδείκνυται: ηπατική, νεφρική, καρδιακή ανεπάρκεια και κακοήγη νοσήματα.

ΦΕΚ 50/ 2015

Αναφορά για το χαρακτηρισμό και τις ενδείξεις του νερού της πηγής της Υπάτης έχουμε στο βιβλίο “ελληνικός θερμαλισμός” από την επιστημονική ομάδα του Συνδέσμου Δήμων το 2000. Επιστημονικές αναφορές έχουμε και από πολλούς άλλους μελετητές.

Τέλος, όλα τα επιστημονικά στοιχεία των μελετών και τις δημοσιεύσεις που έγιναν και πήραμε υπόψη μας, τα ταξινομήσαμε και τα αξιολογήσαμε συγκριτικά με τα στοιχεία που μας παραθέτει το ΦΕΚ αναγνώρισης 50/2015 (το παραθέτουμε παραπάνω), προκειμένου να σχηματίσουμε σαφή και τεκμηριωμένη εικόνα για τα μορφολογικά και τα ποσοτικά - ποιοτικά χαρακτηριστικά της ιαματικής πηγής.

4. Δυναμικότητα της θερμομεταλλικής υδροφορίας της Ιαματικής Πηγής “Αφροδίτη” Λουτρών Υπάτης

Τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της ιαματικής πηγής απασχόλησαν ιδιαίτερα το υπουργείο και προς τούτο πραγματοποιήθηκαν αρκετές υδρογεωλογικές μελέτες.

1. Οι διακυμάνσεις της στάθμης του ιαματικού νερού της πηγής μελετήθηκαν από το έτος 1917. «Είναι λογικό τις μεταβολές της παροχής να ακολουθούν και μεταβολές της στάθμης», τονίσθηκε την εποχή εκείνη. Ο καθ. Γεωργαλάς από το 1933 μέχρι το 1955 παρακολούθησε και κατέγραψε, διεξοδικά, τις μεταβολές της στάθμης του νερού της πηγής στο κρατήρα σημειώνοντας ότι η ταπείνωση της στάθμης είναι παροδική και αποκαθίστατε.

Το 1965 έγινε υποβρύχια έρευνα και επαναλήφθηκε το 1967 με ειδικό συνεργείο βατραχανθρώπων, όπου και διαπιστώθηκαν μεγάλες και μικρές κοιλότητες από της οποίες κινείται προς την τοπογραφική επιφάνεια το ιαματικό νερό.

Την ίδια εποχή (1968) έγιναν και έργα για τη σύλληψη του νερού σε βάθος 6,5 μ από τη φυσιολογική στάθμη.

Σύμφωνα με τις μετρήσεις που έγιναν το έτος 1968, η παροχή της υδροπηγής διαπιστώθηκε στα **1650 - 1750** κυβικά μέτρα το 24/ωρο, δηλαδή **70m³/h.** (εβδομήντα κυβικά μέτρα την ώρα).

Η διαπίστωση αυτή έγινε από τους μελετητές της Διεύθυνσης ιαματικών πηγών του Υπ. Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ικανή ποσότητα ιαματικού νερού και συγχρόνως να μην διαταραχθεί η συνεχής λειτουργία του μηχανισμού της πηγής. Η διασφάλιση της παροχής ήταν προϋπόθεση για την κατασκευή του νέου υδροθεραπευτηρίου.

2. Το 1972, πραγματοποιήθηκε πλήρης και εφαρμοσμένη υδρογεωλογική έρευνα και μελέτη σχετικά με το υδρομεταλλικό κοίτασμα της Υπάτης.

Η «υδροέρευνα α.ε.» ανέλαβε την εκπόνηση της γεωλογικής, υδρογεωλογικής, γεωχημικής, γεωτεχνικής μελέτης με προτροπή του καθηγητή Γεωργαλά ο οποίος γνώριζε την πηγή. Την εκπόνηση της μελέτης ανέλαβαν οι ειδικοί γεωλόγοι Π. Μαρίνος, Ι Φραγκόπουλος με τη συνεργασία του Γ. Στουρνάρα.

Οι μελετητές πραγματοποίησαν γεωτρήσεις, μελέτησαν με κάθε επιστημονική δεοντολογία την τοπική γεωλογία, την υδρογεωλογία την γεωχημία, τα υδροδυναμικά και γεωτεχνικά στοιχεία της μεταλλικής πηγής και περιοχής και μας έδωσαν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για την

ανάπτυξη του θερμαλισμού με βάση το θερμό υδάτινο δυναμικό (ρευστό) της πηγής.

Σημειώνουμε από τη μελέτη σελ. 140-146 τα εξής:

- Πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή του οικισμού επτά ερευνητικές και 1 παραγωγική γεώτρηση. Η παραγωγική δίπλα (3μ) στον «κρατήρα» της κεντρικής ιαματικής πηγής “Αφροδίτη” πηγή για την καταγραφή του μηχανισμού λειτουργίας της πηγής.

Για τον καθορισμό της δυναμικότητας της θερμομεταλλικής υδροφορίας τόσο στο χώρο της πηγής Υπάτης, όσο και στο χώρο του «αγρού άνευ βλαστήσεως» πραγματοποιήθηκαν δοκιμαστικές αντλήσεις σημειώνοντας στάθμη πηγής, χρόνο, παροχή. Οι μελετητές σημειώνουν:

• Για παροχή 75 m ³ /h, άντληση 28 ώρες, η πτώση στάθμης	2,98μ
• » 130 m ³ /h « 14 «	5,38μ
• » 180 m ³ /h « 23 «	8,38μ

Πραγματοποιήθηκε και άντληση με 200-240 και μετά από μιάμιση ώρα η μέτρηση έδειξε πτώση στάθμης 12μ

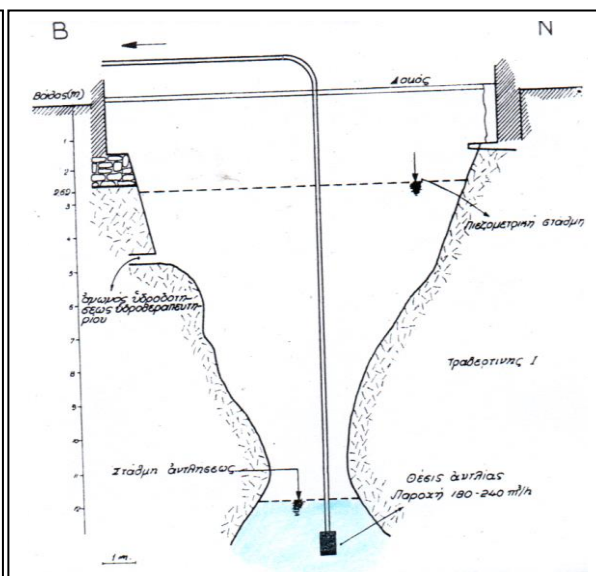
- Διαπιστώθηκε με συνεχείς σταθμη/μετρικές παρατηρήσεις η πλούσια θερμομεταλλική υδροφορία και ο αρτεσινιασμός των γεωτρήσεων, που έγιναν στην περιοχή.
- Στην περιοχή «αγρού άνευ βλαστήσεως» 800μ νότια της πηγής και σε βάθος μικρότερο των 53μ οι μελετητές διαπίστωσαν θερμομεταλλική υδροφορία υπό πίεση με χημισμό ανάλογο εκείνου της πηγής “Αφροδίτη”.
- Η υδροφορία ισορροπεί σε λίγα μέτρα βάθους κάτω από την τοπογραφική επιφάνεια παρουσιάζοντας κατά διαστήματα αυτόματη ροή.
- Η παρουσία τραβερτινών στην επιφάνεια μαρτυρά την ελεύθερη ροή μεταλλικού νερού κατά το παρελθόν. Οι αποθέσεις προφανώς έκλεισαν τα στόμια ανόδου του μεταλλικού νερού με συνέπεια να διακοπεί η ανοδική πορεία του νερού και να σφραγιστεί η φυσική ανάβληση.
- Η δεύτερη αυτή θέση στην περιοχή των λουτρών Υπάτης (1000μ νότια της πηγής “Αφροδίτη” αποτελεί κατά τη γνώμη μας, μια δεύτερη

“ιαματική” εστία και χρήζει περαιτέρω συγκεκριμένης υδρογεωλογικής έρευνας – μελέτης.

Στη σελ. 166 της μελέτης αναφέρονται με σαφήνεια τα συμπεράσματα και οι δυνατότητες παροχής της πηγής.

Τα παρουσιάζουμε αυτούσια ως έχουν:

- Η κριτική παροχή του φυσικού φρεάτος της πηγής 'Υπάτης δι' υδροστατικήν στάθμην περί τὰ 2,50 m βάθους, ἀνέρχεται εἰς 140 - 160 m³/h μὲ σύγχρονον πτώσιν στάθμης περί τὰ 5,5 m.
- Ὁ διὰ παροχὴν 120 m³/h χρόνος ἐπαναφορᾶς τῆς στάθμης εἰς τὴν ἀρχικὴν πιεζομετρικὴν θέσιν πλήρους ἰσορροπίας, εἶναι μικρότερος τῶν 20 ὥρων.
- Αἱ μέσφ γεωτρήσεως συνθῆκαι ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῶν ἱαματικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ὕδατος παρουσιάζουν ἱκανοποιητικώ- τέρας ὑδροληπτικὰς παραμέτρους.
- Ἡ ἐκ βάθους ἀπόληψις τοῦ ὕδατος δημιουργεῖ συνθήκας ταχυτέρας ἀνανεώσεως τῶν ἀντλουμένων ἀποθεμάτων.
- Ἡ θερμομεταλλικὴ ὑδροφορία τῆς περιοχῆς «ἀγρὸς ἄνευ βλαστήσεως» παρουσιάζει ἐκ τῆς γενομένης ἐρεῦνης ἀσθενεστέρους ὑδροληπτι- κοὺς χαρακτῆρας πλὴν ὅμως χρηθεῖ περαιτέρω διερευνήσεως εἰς βαθυτέρους ὁρίζοντας μὲ παράλληλον ἐξέτασιν τῶν ἱαματικῶν ἰδιοτήτων τῆς παρουσια- ζομένης λεπτορρεύστου ἀργίλου.

“Κρατήρας” ανάβλυσης ιαματικής πηγής Αφροδίτη. Σχέδιο μορφολογίας “κρατήρα” (1972)

3. Ο υδροφόρος ορίζοντας των λουτρών της Υπάτης είναι εννιαίος στα ποιοτικά του χαρακτηριστικά.
4. Η ιαματικότητα του νερού είναι αποτέλεσμα της παρουσίας του CO₂, &H₂S. Η σύλληψη ιαματικού νερού από βαθύτερους ορίζοντες θα δώσει περισσότερα πλεονεκτήματα.

Από τα στοιχεία του ΦΕΚ 50/2015:

Στο πρόσφατο ΦΕΚ η παροχή σημειώνεται με **18m³/h**.

Προφανώς, η παροχή αυτή αναφέρεται στην γεωλογική-υδρογεωλογική μελέτη που υπαγορεύει ο νόμος της αναγνώρισης 3498/2006 και η Υ.Α. 16655/22-12-2006 και που καθορίζει τον τρόπο συμπλήρωσης του φακέλου μελετών για την αναγνώριση του νερού ως ιαματικού. Σύμφωνα λοιπόν με τη διαδικασία, η επιτροπή (Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων) στην 19^η συνεδρίαση της (06.10.2014) γνωμοδότησε καθορίζοντας την φυσικο-χημική “ταυτοποίηση” του νερού καθώς και τις ιαματικές ιδιότητες του νερού της πηγής Υπάτης. Στη συνέχεια, εκδόθηκε από το υπουργείο το φεκ αναγνώρισης.

Η παροχή 18m³/h αποτελεί πραγματικότητα, καθώς οι θεραπευτικές ενδείξεις - αντενδείξεις, η ονομασία και ο φυσικο - χημικός χαρακτήρας του νερού είναι δημοσιευμένες σε ΦΕΚ..

Εμείς προτείνουμε τον επαναπροσδιορισμό των στοιχείων του ΦΕΚ ιδιαίτερα των ποσοτικών στοιχείων (παροχής) της πηγής που αναφέρονται στα **18m³/h** (κυβ. μέτρα την ώρα). Για το αντικείμενο η ένωση ξενοδόχων λουτρών Υπάτης κατέθεσε ολοκληρωμένη τεχνική έκθεση στο Υπουργείο Τουρισμού.

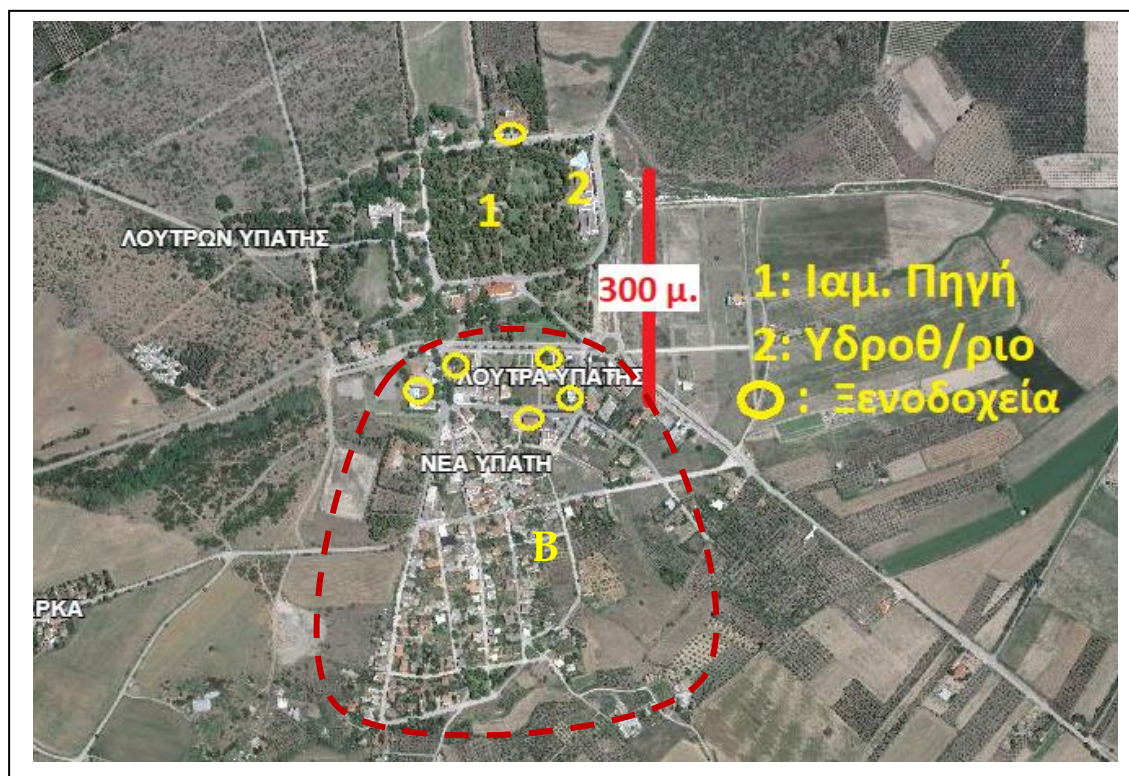
5. Βιώσιμη διαχείριση υδρομεταλλικού αποθέματος Υπάτης

Διευκρινίζουμε τους όρους της φράσης “βιώσιμη διαχείριση” του υδρομεταλλικού αποθέματος ιαματικών λουτρών Υπάτης ως εξής:

- Ως υδρομεταλλικό απόθεμα εννοούμε το συνολικό υπόθερμο μεταλλικό ρευστό (νερό + αέρια) που απαντά στην περιοχή. Το απόθεμα αυτό στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις σύλληψης, σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα μελέτες φθάνει τα 160- 180m³/h, με οριοθέτηση τη γεωγραφική περιοχή που έχει κέντρο την πηγή και ακτίνα 200μ. γύρω από αυτήν.
- Υδρομαστευτικά έργα στη γεωγραφική περιοχή με κέντρο την πηγή και ακτίνα 800-1000μ, αλλά από βάθος μεγαλύτερο των 100μ (ανάλογα του σημείου της περιοχής), θα έχει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά, που αφορούν τις θερμαλιστικές χρήσεις για την ανάπτυξη της περιοχής.
- Ως Βιώσιμη διαχείριση του Υδρομεταλλικού αποθέματος, με απλά λόγια εννοούμε, τη διαχείριση του αποθέματος, που εξυπηρετεί με τα ανάλογα έργα – εγκαταστάσεις την υγεία των επισκεπτών, την οικονομία του τόπου και η οποία πραγματοποιείται με περιβαλλοντικούς κανόνες, που διατηρούν την αειφορία του φυσικού γεωπόρου.
- Στην προκειμένη περίπτωση η υγεία – ευεξία και η τοπική οικονομία βρίσκονται σε δεινή θέση και η συνολική βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής μένει σε στατική, παθητική κατάσταση. Διαχείριση του θερμαλιστικού οικοσυστήματος, με κανόνες βιωσιμότητας δεν εφαρμόζεται.

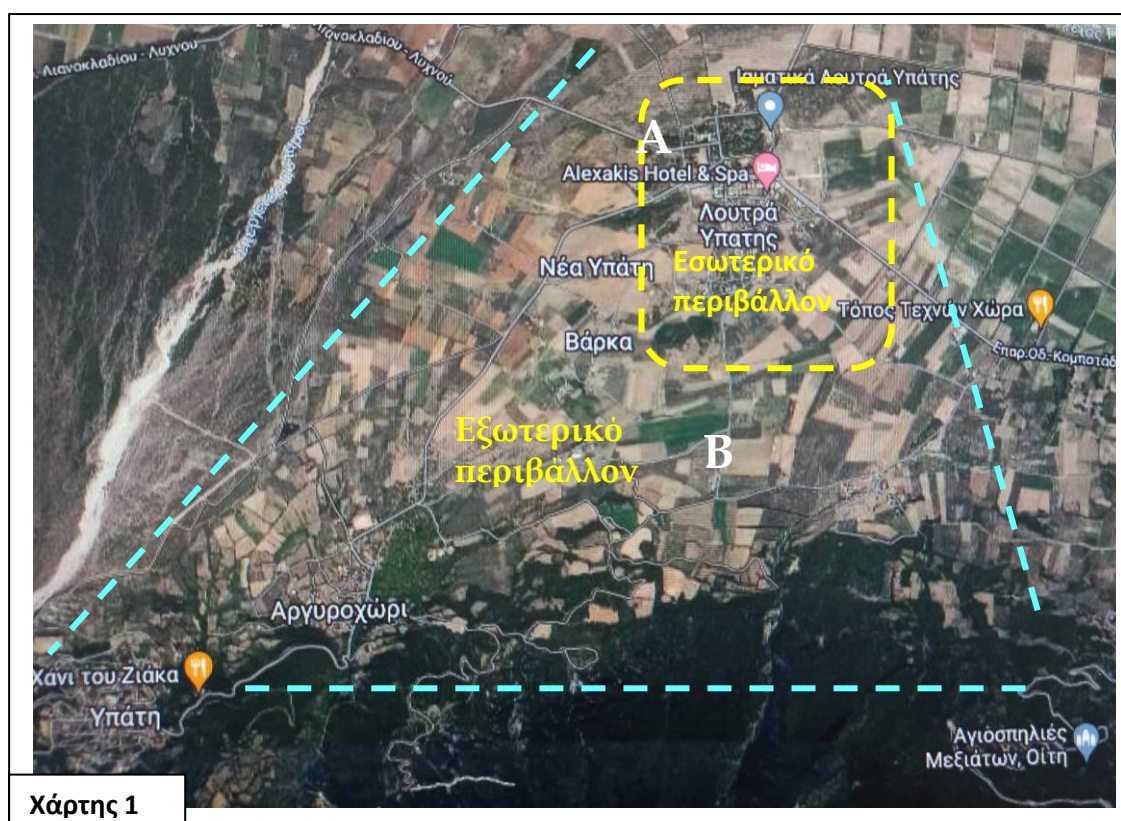

Οι δύο περιοχές Α & Β που σημειώνουμε: Στην μεν Α (ΕΤΑΔ), υπάρχει η ιαματική πηγή, το υδροθεραπευτήριο, πάρκο αναψυχής και μεγάλη αναξιοποίητη έκταση, ενώ στη Β συνοπάρχουν και συντελούν στον ιαματικό τουρισμό - θερμαλισμό, οι μονάδες διαμονής, εστίασης, κτλ.

Βασική αρχή για τη λειτουργία του όλου συστήματος, είναι ο καθορισμός κανόνων διαχείρισης των θερμαλιστικών φυσικών πόρων και η συνεργασία για την βιώσιμη ανάπτυξη οικονομικών και άλλων δραστηριοτήτων. Στην υφιστάμενη κατάσταση η μη λειτουργία του ενός (Α) σημαίνει διακοπή της λειτουργίας του (Β) και αντίστροφα.

6. “Γεωγραφικό Οικοσύστημα Υπάτης”: Πρότυπος τουριστικός προορισμός ολοκληρωμένης διαχείρισης - βιώσιμης ανάπτυξης

Το θερμαλιστικό οικοσύστημα που ορίζουμε ως “περιοχή” είναι αυτό στο οποίο συντελούνται όλες οι δράσεις - επιχειρήσεις αγωγής υγείας οι οποίες αναφέρονται ως “βιομηχανία SPA”. Σημειώνουμε ότι οι επιχειρήσεις που μπορούν να αναπτυχθούν (SPA - ΠΡΟΤΥΠΑ) είναι πολλές και με διαφορετική παροχή υπηρεσιών τουρισμού υγείας.

SPA - ΠΡΟΤΥΠΑ

Balneology Spa /
Thermal Spa
Thermal-Mineral
Waters,
Medicinal Muds, Gases
(Radon, Sulfur, CO₂)

Climatology Spa
Health Resort Spa
Forest, Mountain,
Nature, Environment
Thalassotherapy Spa
Sea location

WellnessSpaDay
Spa, Urban Spa
methods, Massage,
Nutrition, Life style,
etc.

Σημειώνουμε μερικές που μπορούν να έχουν εφαρμογή στην περιοχή:

Day Spa: Αποτελούν τη σύγχρονη εξέλιξη των ινστιτούτων αισθητικής/ομορφιάς.

Σημειώνουμε ότι ο ιαματικός φυσικός πόρος Υπάτης διαθέτει μεγάλο πλεονέκτημα γι' αυτό το αντικείμενο λόγω των φυσικών-χημικών ιδιοτήτων του μεταλλικού νερού.

Destination Spa: Παρέχουν μέσης-υψηλής ποιότητας διαμονή και εξατομικευμένα προγράμματα για την βελτίωση της υγείας και τη διαμόρφωση υγιεινού τρόπου ζωής. Βοηθούν στην διαχείριση της προσωπικής υγείας και των στάσεων - συμπεριφορών που αφορούν την προσωπική υγεία.

Ανάλογα με το αντικείμενο στο οποίο επικεντρώνονται διακρίνονται σε διαφορετικές εναλλακτικές θεραπευτικές μεθόδους π.χ. για την απώλεια βάρους, χορτοφαγία, υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες κ.α.

Medical Spa: Παρέχουν ιατρική περιποίηση. Διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό και ιατρικό εξοπλισμό για την αποκατάσταση ή τη θεραπεία διαφόρων παθήσεων.

Mineral Springs Spa: Μονάδες με εγκαταστάσεις που διαθέτουν μεταλλικά νερά τα οποία χρησιμοποιούνται ως βάση για διάφορες θεραπείες(λουτροθεραπεία με διάφορες τεχνικές εφαρμογές, εισπνοθεραπεία, παρασκευή θεραπευτικού πηλού για ατομική πηλοθεραπεία και υδρο-πηλοθεραπεία κλπ.).

Resort/Hotel Spa: Προσφέρουν πλήθος υπηρεσιών για την αισθητική περιποίηση και τη διατήρηση καλής φυσικής κατάστασης.

Ειδικές μονάδες θερμαλισμού - Spa: Με χρήση μεταλλικών νερών α) διοξειδίου του άνθρακα και β) θειούχων. Το ιαματικό νερό Υπάτης το χαρακτηρίζουμε διφασικό καθώς τα αέρια CO₂ και H₂S βρίσκονται ελεύθερα και σε αφθονία.

“Φυσικά spa”: Έχοντας υπόψη τα παραπάνω θα προσθέταμε για το Θερμαλιστικό οικοσύστημα Υπάτης και τα **“φυσικά spa”**.

Αποτελούν σπάνια φυσικά γεωθερμικά- θερμαλιστικά περιβάλλοντα (φυσικούς ταμιευτήρες συνεχούς ροής θερμών νερών) σε όμορφα και γαλήνια περιβάλλοντα όπως π.χ. αυτό νότια του οικισμού των λουτρών Υπάτης που λειτουργούσε και διέκοψε τη λειτουργία του λόγω των φυσικών μηχανισμών του μεταλλικού νερού.

7. Καταγραφή και συγγραφή στοιχείων που αναφέρονται στο νόμο 4875/2021 αρθ. 3 § 1

7.1 Γεωγραφική τοποθέτηση της περιοχής

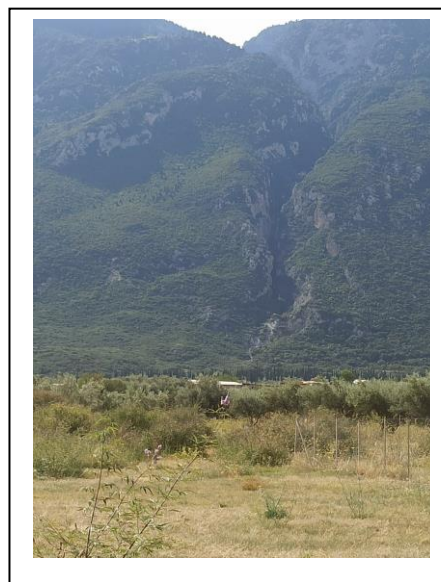
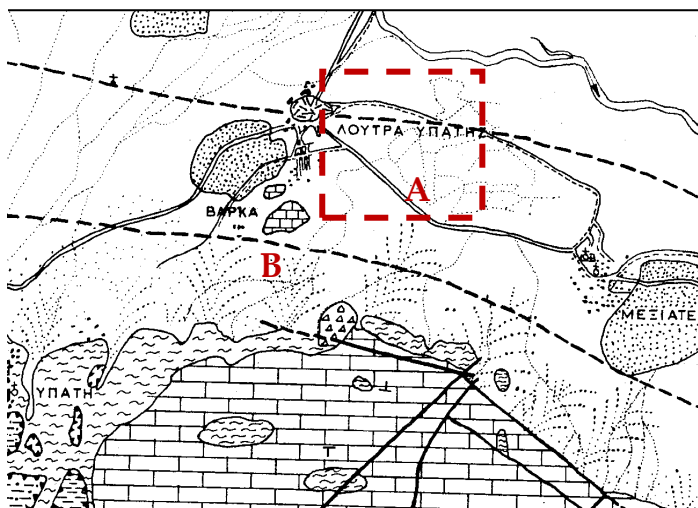
Η περιοχή που αναφερόμαστε “Τουριστικό - Θερμαλιστικό Οικοσύστημα Υπάτης” ανήκει στο Δήμο Λαμιέων, Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Τοποθετείται γεωγραφικά στα βόρεια πρηνή τους όρους Οίτη και απέχει 18 Κμαπό την πόλη της Λαμίας και 10Κm από το σιδηροδρομικό σταθμό “Λιανοκλάδι”.

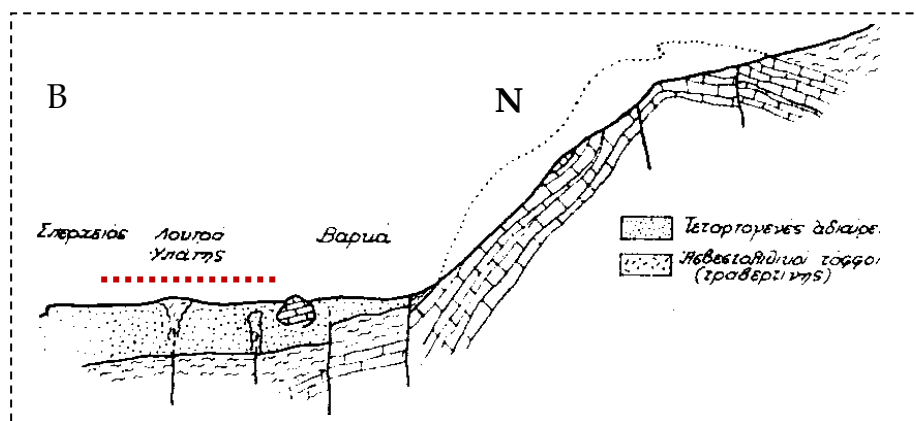

7.2 Φυσικό γεωμορφολογικό περιβάλλον

Το Φυσικό γεωμορφολογικό περιβάλλον της περιοχής είναι αποτέλεσμα ενδογενών και εξωγενών δυνάμεων που έδρασαν στην περιοχή.

Γεωμορφολογικά στην ευρύτερη διακρίνουμε δύο ενότητες. Την πεδινή ομαλή (Α) που αναβλύζει και η ιαματική πηγή και (Β) την ημιορεινή - ορεινή της Οίτης.

Στην γεωλογική τομή B-N διακρίνουμε το ομαλό ανάγλυφο στο περιβάλλον της περιοχής "Ιαματικά Λουτρά Υπάτης" ενώ νοτιότερα το ανάγλυφο γίνεται ορεινό διαμορφώνοντας ένα εναλλασσόμενο τοπίο. Στο περιβάλλον του οικισμού και πηγής τα υψόμετρα είναι μεταξύ 65μ (νότια) και 55 μ. (βόρεια). Οι αποθέσεις χειμάρρων, οι τραβερίνες, οι παλιές προσχώσεις και τα πλευρικά κορήματα ευνόησαν τη δημιουργία ομαλού ανάγλυφου.

Αξίζει να διαβάσουμε αυτό που μας περιγράφει ο Αθανάσιος Δ. Γκίκας (ιστορικός - μαθηματικός) στο βιβλίο του "Λουτρά Υπάτης, Ιστορία και στοργικές μνήμες" (εκ. Δήμου Υπάτης, 2001)

Τι εικόνα τοπίου εισπράττει ο επισκέπτης;

Θα ξεκινήσω με την άποψη του δημοσιογράφου της εφημερίδας "ΕΠΑΡΧΙΑ" στο φύλλο τη; 5 - 5 - 1927.

"Περί της τοποθεσίας δεν τολμώμεν να γράψωμεν εκ φόβου μήπως μειώσωμεν την αξίαν της. Εν τούτοις δεν δύναται να μείνει κανείς απαθής προ της μαγευτικής καταφύτου κοιλάδος του Σπερχειού. Τα παρακείμενα της Οίτης δάση, ο παραρρέων Σπερχειός, ο ευρύς ορίζων που στεφανώνουν αι οροσειραί της Οίτης, της Όθρυος, του Τυμφρηστού και η θεομένη μακρόθεν γλαυκή θάλασσα ως λέγει ο Βορτσέλλας, αφήνουν ενεόν τον ταξιδιώτην".

Εδώ γίνονται φανεροί οι συνδυασμοί που χρησιμοποιεί η φύση για να πραγματώνει τους σκοπούς της.

Όλες τις εποχές είναι όμορφα τα Λουτρά. Το μεγάλο πλατανόδασος στα Ανατολικά δεν χορταίνεις να το βλέπεις με τα λογής χρώματα που αλλάζει ανάλογα με την εποχή.

Την άνοιξη σε τέρπει η βοή της ρεματιάς, του Καμαριώτη, που σκίζει στα δυο τον ορατό όγκο της Οίτης. Οι γαλιάντρες στα ξεκλώναρα της αγκορτσιάς συναγωνίζονται στο κελάιδισμα τ' αηδόνια που βρίσκουν καταφύγιο στις βάγιες και στους ανθισμένους απρύληδες του πάρκου των Λουτρών. Το χαμομήλι συναγωνίζεται στο άρωμα τις ανθισμένες ακακίες.

Τότε πράγματι δοξάζεις τον ύψιστο που σου έδωσε όλες τις αισθήσεις, άλλοτε "ν' αρμέγεις με τα μάτια σου" κατά τον ποιητή το φως και τα χρώματα, άλλοτε "ν' αγκορκάς" τους ήχους και άλλοτε να οσφραίνεσαι τ' αρώματα της φύσης.

Το καλοκαίρι "ματώνει" η κοίτη του Σπερχειού και ο παρακείμενος Ξηριάς απ' τις ανθισμένες κατακόκκινες πικροδάφνες.

Το φθινόπωρο βάφεται ρόδινη η αντικρινή πλαγιά της Οίτης απ' την αλλαγή στο χρώμα των φύλλων και των καρπών της κουμαριάς.

Και τον χειμώνα τι μπορεί να σου προσφέρουν σαν εικόνα τα Λουτρά;

"Μην κατηγορείς τη φύση, αλλά τον εαυτό σου, που δεν είναι αρκετά ποιητής για να την καταλάβει" λέει ο Ρίλκε.

Σου προσφέρει τα 100 και πλέον στρέμματα στο βορειοδυτικό άκρο του πάρκου με τις ανθισμένες αμυγδαλιές με λουλούδια στις αποχρώσεις του λευκού και του ροζ.

Τα αιωνόβια πλατάνια με τα φύλλα όχι στα κλαδιά, αλλά, κάτω στο χώμα σε παχύ στρώμα που κάθε στιγμή παίρνει αλλόκοτα σχήματα ανάλογα με το πώς πνέει ο άνεμος.

Θα πιστεύατε ποτέ εκείνον που θα σας έλεγε ότι ο χλοοτάπητας (γκαζόν) του κήπου του έγινε ξαφνικά μοβ; Ε, λοιπόν αυτό θα το δείτε Φλεβάρη μήνα στο πάρκο των Λουτρών, τότε που οι ανεμώνες ξεπετιούνται από τη γη και καλύπτουν με τα μοβ λουλούδια τους την πρασινάδα του "γκαζόν".

7.3 Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού

Η συγκεκριμένη «τουριστική – θερμαλιστική» περιοχή που χαρακτηρίζουμε ως οικοσύστημα αποτελείται από τον πυρήνα που είναι ο τουρισμός υγείας & ευεξίας.

Επιπλέον, συνυπάρχουν και λειτουργούν οι επί μέρους ήπιες μορφές τουρισμού που περιγράφουμε συγκροτώντας έτσι, ενιαία πρότυπη περιοχή προορισμού η οποία χρήζει όπως υπαγορεύει και ο νόμος συνολικής διαχείρισης.

Κείμενο για την περιοχή από το διαδίκτυο:

Ένας μικρός οικισμός που ζει στους ρυθμούς των Ιαματικών Πηγών. Μία ασυνήθιστα για την περιοχή, ευρύχωρη ρυμοτομία με μεγάλα πάρκα και μεγαλοπρεπή κτίρια, ιδιαίτερα δείγματα ξενοδοχειακής αρχιτεκτονικής. Όλα σχεδιασμένα για μία λουτρόπολη που κατά το παρελθόν έσφυζε από ζωή το καλοκαίρι, ενώ τον χειμώνα σχεδόν ερήμωνε. Τα Ιαματικά νερά δημιουργήθηκαν από το σεισμό της Ευβοίας το 427π.Χ. Αφιερωμένα στην θεά Αφροδίτη, το όνομά της οποίας βρέθηκε γραμμένο με γράμματα του 4^{ου}π.Χ.αι. σε βάθρο στη βάση της πηγής. Η οργάνωση της Λουτρόπολης ξεκίνησε στις 30 Ιανουαρίου του 1890 ενώ το 1891 μπήκε ο θεμέλιος λίθος του πρώτου οργανωμένου υδροθεραπευτηρίου 50μ. από την πηγή.

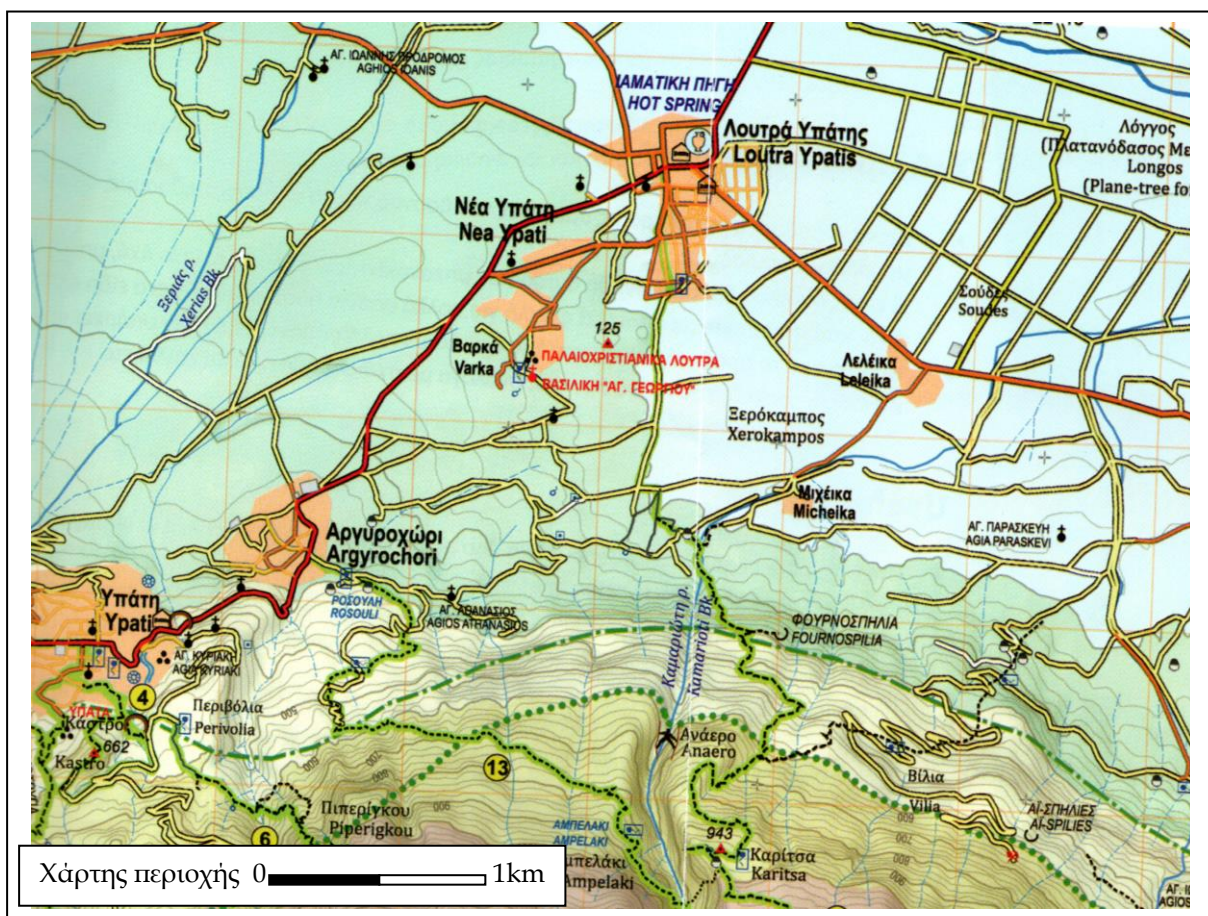
Ο χώρος τριγύρω μετατράπηκε σε κατάφυτο πάρκο και γύρω του, κτίστηκαν μεγάλα και πολυτελή ξενοδοχεία «Οίτη», «Όρθυς», «Φθιώτης». Τέλος τον 19^οαι. – αρχές του 20^{ου}αι. ένας από τους πιο γνωστούς προορισμούς για τους ελίτ της εποχής. Την μεγάλη ακμή τους γνωρίζουν τις δεκαετίες 1960, 1970, 1980. Ενώ την δεκαετία του 1990 σημειώνει πτωτική πορεία.

Σήμερα η γοητευτική λουτρόπολη έχει ένα πανέμορφο πάρκο μοναδικό στην περιοχή, αλλά και στην Ελλάδα έκτασης 90στρ. αποτελώντας χώρο ανάπαυσης, ευεξίας, γαλήνης, ηρεμίας και αφετηρία για κοντινές εκδρομές.

Μονή Αγάθωνος σε υψόμετρο 553μ. Κτισμένη το 14^οαι. με το καθολικό βυζαντινού ρυθμού σταυροειδής με τρούλο. Λειτουργεί στο χώρο της μονής το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Οίτης με αντιπροσωπευτικά δείγματα της χλωρίδας και της πανίδας του βουνού.

Γραφική κωμόπολη Υπάτη με τον επιβλητικό καταρράκτη στην είσοδό της. Βρίσκεται στις βόρειες πλαγιές της Οίτης ανάμεσα σε βελανιδιές, πλατάνια και κυπαρίσσια με θέα τον κάμπο της Λαμίας. Υπάτη, με αυτά τα ονόματα είναι γνωστή η αρχαία Μεσαιωνική πόλη της Κεντρικής Ελλάδος Υπάτη. Υπήρξε πρωτεύουσα της Αιτωλικής Συμπολιτείας και κέντρο υγείας με άνδρο της την Ανεμότρυπα με ξακουστές μάγισσες την Λυούσα και την Μαλαχαβιού. Γνώρισε μεγάλη ακμή την Ρωμαϊκή και την πρωτοβυζαντινή περίοδο. Στην Τουρκοκρατία ονομαζόταν

Πατρατζίκι. Το 1944 καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Γερμανούς. Γι' αυτήν την θυσία της ονομάστηκε Μαρτυρική πόλη με προεδρικό διάταγμα. Σήμερα είναι μια μικρή όμορφη πόλη που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον πολλών επισκεπτών. Ανεβαίνοντας ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να θαυμάσει το συνεχόμενο πλατανόδασος του Αργυχωρίου, την μοναδική τοποθεσία Αγία Κυριακή, το μικρό Οροπέδιο Περιβόλια, το Ρέμα «Κάκκαβο» και τον Μύλο Ματσούκα. Το ναό σπηλιά της Αγίας Ιερουσαλήμ η Αρσαλής. Συνεχίζοντας στην νότια πλευρά τα ερείπια του Βυζαντινού Κάστρου το Ηρώο μνημείο που υπάρχει στο κέντρο της πόλης αφιερωμένο στα θύματα στο ολοκαύτωμα της 17ης Ιουνίου του 1944. Το Βυζαντινό Μουσείο με την σπουδαιότερη συλλογή νομισμάτων και τα υπέροχα Βυζαντινά ψηφιδωτά. Το Αστεροσχολείο (Κακογιάννειο) είναι το μικρό πλανητάριο που στεγάζεται στο ιστορικό κτίριο του Δημοτικού Σχολείου. Τις 20 κρήνες με «κούπες», λαϊκά μνημεία σημαντικής αξίας.

7.4 Επάρκεια σε προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία & μειωμένη κινητικότητα σε τουριστικές υποδομές

Η εύκολη και ανάλογη πρόσβαση σε συνανθρώπους μας με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα είναι δεδομένη καθώς:

- Στα ξενοδοχεία έχει προβλεφτεί
- Οι δρόμοι είναι άνετοι και η περιοχή διαθέτει μεγάλους και ευρύχωρους δημόσιους ελεύθερους χώρους. Η περιοχή σχεδιάστηκε με σεβασμό και κανόνες για επισκέπτες που επιθυμούσαν ή τους ήταν αναγκαία η αγωγή υγείας. Έτσι, είναι η μοναδική περιοχή στην Ελλάδα που διαθέτει ένα φυσικό - τεχνητό περιβάλλον που δημιουργήθηκε και διατηρήθηκε για τη φροντίδα της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας. Η πρόσβαση σε όλους τους χώρους είναι άνετη για κάθε πολίτη.
- Η πρόσβαση στο υδροθεραπευτήριο είναι επίσης εύκολη καθώς διαθέτει την ανάλογη είσοδο.

προσβασιμότητα

7.5 Αρτιότητα οδικού δικτύου

Το οδικό δίκτυο της υποψήφιας περιοχής είναι ευνοϊκό καθώς δεν υπάρχουν υψομετρικές διαφορές στο μορφολογικό ανάγλυφο. Το οδικό δίκτυο Λουτρών Υπάτης – Λαμίας είναι άνετο και ευχάριστο σε όλη τη διαδρομή.

Τονίζουμε ιδιαίτερα την ύπαρξη και λειτουργία του σιδηροδρομικού σταθμού “Λιανοκλάδι” ο οποίος εξυπηρετεί τα μέγιστα στην κίνηση των πολιτών που επισκέπτονται την περιοχή. Η επαρχιακή οδός Λιανοκλαδίου - Λυχνού περνά το Σπερχειό ποταμό και φθάνει στα ιαματικά λουτρά. Η απόσταση είναι 5Km.

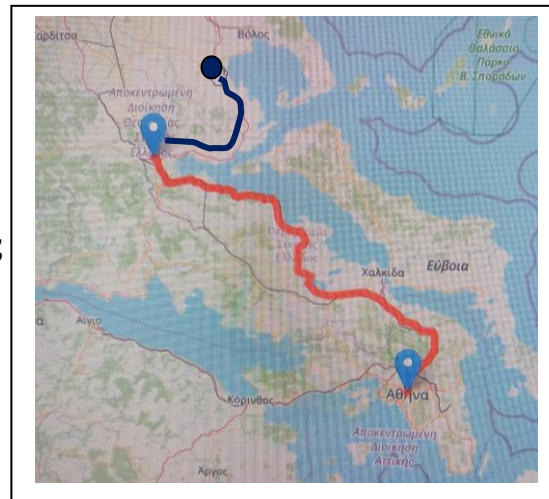

Το οδικό δίκτυο της υποψήφιας περιοχής είναι Άρτιο. Πέρα του οδικού δικτύου σημαντικό ρόλο έχει και το σιδηροδρομικό δίκτυο με το σταθμό ``Λιανοκλάδι`` που απέχει μόλις 7Km. Η πρόσβαση με το κεντρικό σιδηροδρομικό δίκτυο Αθήνα - Λάρισα - Θεσσαλονίκη είχε και έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς διέρχεται πλησίον του οικοσυστήματος που αναφερόμαστε.

7.6 Γειτνίαση με λιμένες και αεροδρόμια

Ο κρατικός αερολιμένας Νέας Αγχιάλου Μαγνησίας και ο Διεθνής αερολιμένας Αθηνών ``Ελευθέριος Βενιζέλος`` (200km από τη Λαμία) είναι τα δύο αεροδρόμια. Σε ότι αφορά λιμένες σημειώνουμε αυτόν του Βόλου και του Πειραιά.

7.7 Λόγος της συνολικής δυναμικότητας του προορισμού σε κλίνες προς τον μόνιμο πληθυσμό στα γεωγραφικά όρια του προορισμού

Στην υποψήφια περιοχή υπάρχουν:

- 28 Ξενοδοχειακές μονάδες
- Αριθμός κλινών 1150
- Αριθμός Ενοικιαζόμενων δωματίων- κλίνες 110

Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι 400.

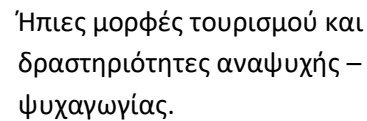

7.8 Η μέση ετήσια πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων του προορισμού

Οι περισσότερες Ξενοδοχειακές μονάδες: α) έπαψαν και δεν λειτουργούν, τα τελευταία 5-8 χρόνια β) αρκετές λειτουργούν

7.9 Εύρος τουριστικής περιόδου

Δεν μπορούμε, λοιπόν, να μιλάμε για εύρος τουριστικής περιόδου καθώς αυτό εξελίσσεται ανεξάρτητα εποχής ή συγκεκριμένης περιόδου. Ο ιαματικός τουρισμός έχει συγκεκριμένη περίοδο “Μάϊος – Οκτώβριος” χωρίς να έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα αφού δεν ανανεώθηκε σε εγκαταστάσεις και ούτε προσαρμόστηκε στη νέα θερμαλιστική πραγματικότητα.

8. Επιμύθιο

Η περιοχή λουτρών Υπάτης διαθέτει άριστα συγκριτικά πλεονεκτήματα, για τον επιδιωκόμενο στόχο χαρακτηρισμού Λουτρά Υπάτης: “πρότυπος τουριστικός προορισμός ολοκληρωμένης διαχείρισης”.

Ο ιαματικός τουρισμός, με άλλα λόγια, η φροντίδα της σωματικής, ψυχικής, πνευματικής υγείας και ευεξίας η αισθητική του σώματος, η ομορφιά με χρήση ιαματικού νερού και άλλων αυτόχthonων γεωπόρων, έχει σημασία για τον τόπο μας και την χώρα μας.

Στη γέννηση, διάδοση και καταξίωση του Ευρωπαϊκού και παγκόσμιου ιαματικού πολιτισμού συνέβαλε τούτος ο τόπος, αυτή η περιοχή για την οποία συζητάμε και νοιαζόμαστε, αφιερωμένη στη θεά του έρωτα και της ομορφιάς Αφροδίτη.

Από την αρχαιότητα συνέρεε πλήθος ανθρώπων να φροντίσει το αγαθό της υγείας. Και η συμβουλή από την αρχαιότητα που ισχύει πολλαπλά σήμερα ήταν και είναι “όποιος επιθυμεί να εισέλθει σε τούτο τον τόπο ας ξεχάσει (αφήσει) ότι έχει πίσω του”.

Για την περιοχή και τη “φυσική θεραπεία” στο μαγευτικό αυτό τόπο μίλησαν πολλοί αρχαίοι και σύγχρονοι. Δεν είναι τυχαίο ότι ήδη το 1903 ήταν άρτια οργανωμένη ιαματική πηγή με σύγχρονες για την εποχή. εγκαταστάσεις υδροθεραπείας, στέγασης και διατροφής.

Η ιστορία λοιπόν είναι δεδομένη και διαχρονική 2500 χρόνια.

Το μικροκλίμα της περιοχής ξηρό και ήπιο ευνοϊκό για την παράλληλη εφαρμογή της κλιματοθεραπείας,

Η πρόσβαση εύκολη καθώς όλες οι δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε ομαλό μορφολογικό ανάγλυφο,

Ο ορεινός όγκος τη Οίτης με εναλλασσόμενα όμορφα και μοναδικά περιβαλλοντικά τοπία, πλούσια σε χλωρίδα και πανίδα,

Θρησκευτικοί τόποι, ιστορικοί τόποι και όμορφα περιβόλια με γνήσια προϊόντα διατροφής κ.α. προσόντα στέκουν αυθεντικά φίλοι για την ολιστική φροντίδα της υγείας. Μάλιστα, έτσι όπως την παραθέτει και η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας.

Η κοινωνική συνοχή, η συνεργασία και συνεννόηση των ανθρώπων που ζουν και εργάζονται στο συνολικό οικοσύστημα, θα σημάνει και τη βιωσιμότητα του τρίπτυχου Κοινωνία – Οικονομία - Οικολογία.

Κάθε μας προσπάθεια, λοιπόν, γίνεται με προσανατολισμό την “βιωσιμότητα” των φυσικών και κοινωνικών συστημάτων ή οντοτήτων.

Στέλιος Αγγελίδης & Ζήσης Αγγελίδης